

Isten megjelent

Időpont: 1965. december 26. Karácsony II. ünnepe

Helyszín: Győr - Öregtemplom

Oltári ige: Lukács 2,15-20

Igehirdetési alapige: Titus 3,4-8

Énekek: 134;136.

De mikor a mi megtartó Istenünknek jóvolta és az emberekhez való szeretete megjelent, Nem az igazságnak cselekedeteiből, amelyeket mi cselekedtünk, hanem az ő irgalmasságából tartott meg minket az újjászületésnek fürdője és a Szent Lélek megújítása által, Melyet kitöltött reánk bőséggel a mi megtartó Jézus Krisztusunk által; Hogy az ő kegyelméből megigazulván, örökösök legyünk az örök élet reménysége szerint. Igaz ez a beszéd, és akarom, hogy ezeket erősítsed, hogy igyekezzenek jó cselekedetekkel előljárni azok, akik Istenben hívőkké lettek. Ezek jók és hasznosak az embereknek;

Azzal a gondolattal jöttünk el a templomba, hogy karácsony ünnepe van. Az oltár előtt felolvasásra került szentlecke, a mai napnak evangéliuma, tényleg karácsonyról beszél. Megdöbbenve hallgatja azonban a szószéki igehirdetés alapjául kirendelt Igét az, aki tudja, hogy ma karácsony ünnepe van. Hol van ebben az Igében karácsony?

Meg kell tanulnunk azt, hogy karácsony mindenben benne van. Nem úgy, ahogy mi emberek képzeljük és cselekedjük. Nincs minden nap zöld fenyő a szobában, égő gyertyával feldíszítve, ajándékokkal és a szeretet sok megnyilvánulásával elhalmozva. Karácsony nem olyan eseménye az életnek, – beleszámítva Isten életét is – amit el lehetne intézni egyetlen egy napon. Akinek nincs örök karácsonya, annak nincs is karácsonya. Akinek volt és van karácsonya, életének egyetlen napját sem töltheti el anélkül, hogy a karácsonykor megmutatott isteni kegyelemért hálát ne adjon. Karácsony Isten megjelenésének ünnepe.

Az az Isten, akinek munkáját látjuk, szavát halljuk, de Őt magát nem látjuk, ezen a napon kilépett szent láthatatlanságából: megjelent Krisztusban. Nemcsak hallhatóvá, hanem láthatóvá is lett. Ő Isten legtökéletesebb kijelentése.

Joggal merül fel karácsony ünnepének napján az a kérdés: mit mutatott meg Isten önmagából Jézus Krisztusban?

1. Jézus Krisztusban megjelent az Isten!

A mára kirendelt szentírási szakasz azt mondja az első versben: „*De mikor a mi megtartó Istenünknek jóvolta és az emberekhez való szeretete megjelent*”. Nem győzzük eléggé hangsúlyozni, hogy mit jelent az ember számára az, mikor valami megjelenik, ami eddig el volt rejtve, amit szeretnénk látni. Nemcsak azért, mert az ember kíváncsiságát izgatja, mi van a titok mögött. Nekünk létbe vágó nagy titok, hogy Istent megfejtsük és Őt meglássuk. Az elrejtett Isten karácsonykor láthatóvá vált. De nem az a fontos, hogy milyen emberi formát vett magára: kicsiny-e vagy nagy, szőke-e vagy barna, magas-e termete, vagy alacsony, hanem az a fontos, hogy azt mutassa meg, ami benne van. Az vált láthatóvá karácsonykor, ami lényege Istennek, hogy kicsoda Ő. Ez a lényeg és nem az, hogy milyen a külseje. Karácsonykor így szól az Ige: „... *megjelent*”! Aki ezt nem látja, annak nagyon megszegényedett a karácsonya. Karácsonynak legfőbb ajándéka az, hogy Jézus Krisztusban megjelent az Isten.

2. Jézus Krisztusban megjelent a „mi” Istenünk!

„a mi Istenünk!” Az is nagy valami volna, ha Isten megjelenne, de, hogy Isten úgy jelent meg, hogy a „mi” Istenünk, az külön karácsonyi evangélium. Ez azt jelenti: Isten a mi pártunkon

van. Ő felséges, hozzáférhetetlenül szuverén ura életnek, halálnak, világnak és benne minden embernek, de a „mi” Istenünk. Ne botránkozzatok azon, ha olyan példával szeretném érzékeltetni ezt, ami mindnyájunk számára közel fekvő, érthető! Gondolatomban megjelenik egy képzet az édesapáról. Nem egy elvont édesapáról beszél ez a képzet, hanem mindig az én édesapámnak arcvonásait őrzi orcája. Nem a mi, hanem az én édesapám jelenik meg az elvont magasságból. Így jön Isten egészen közel hozzánk és személyes viszonyba lép velünk az Atya. Amikor az apostol azt írja kedves tanítványának: a „mi” Istenünk jelent meg, mint a „mi” Istenünk és nem úgy, mint valami elvont fogalom. Nem úgy, mint valami világi ok, vagy cél. Nem is úgy, mint akinek semmi köze hozzám, mert olyan piciny, parányi vagyok végtelen nagyságához, mindenhatóságához képest.

Isten a mi Istenünk. Az ember Istene, nem a világmindenség Istene. Az is. Az is az Övé. Nem a csillagmilliárdoké. Azoknak is Ő parancsol. Nemcsak a beláthatatlan távolságoké, sem a megmérhetetlen nagyságoké, Isten az én Istenem. Minden ember e világon, mikor ezt az evangéliumot hallja, a „mi” Istenünkről, nyugodtan elhagyhatja maga mellől a többi embert. Isten azt a szeretetmennységet, ami atyai szívében van, nem osztja fel annyi egyenlő részre, ahány ember él a világon s mindegyiknek így juttat belőle egy parányit, hanem a világon minden ember hihet abban, meg lehet győződve arról, hogy Isten egészen az övé. Annyira az övé, mintha nem is élne más ember a világon csak ő egyedül és az Isten is így egészen csak az övé lenne.

Nem tudom, testvérem, vajon te ezekben a gondolatokban meg tudod-e találni az evangéliumot, de én bizonyoságot tudok tenni arról, hogy látom és megtalálom benne az evangéliumot: a felséges Isten, az urak Ura, királyok Királya, e világmindenség fenntartója, kormányzója az én Istenem! Annyira az enyém, mint az édesapám. Szívének minden dobbanása, szavának minden keménysége, minden lágysága az enyém, enyém egész szeretete. Ő a „mi” Istenünk, az „én” Istenem!

Legyen ennek az Igének ez az üzenete olyan tanulság számunkra, amitől megdobban a szívünk, felragyog tekintetünk és mosolyra nyílik orcánk: miénk az Isten! Enyém az Isten! Nem úgy, hogy egészen az én birtokomban van, hogy azt tehetek vele, amit akarok, ha akarok, hallgatok rá, ha nem akarom, nem hallom sem figyelmeztetését, sem tanítását, sem szeretetéről szóló szavát. Nem arról van szó, hogy én rendelkezem Istennel, hanem arról, hogy Isten mindenhatóságával, kimondhatatlan, utólérhetetlen szeretetével egészen az enyém. Ez történt karácsonykor.

Ha közelebről nézzük Istent, aki mienk lett karácsonykor, meglátjuk, hogy akármilyen szép, nagy is a világ, amit Ő maga hívott elő teremtő, alkotó szavával, akármilyen gyönyörű is a menyország, Istennek legdrágább teremtménye mégis az ember, én és te. Ez a karácsony evangéliuma. Annak a váltásnak, amelyet karácsonykor elkezdett az Úr valóra váltani a földön, annak gyümölcsei, áldásai az egész teremtett világban megjelennek, ahogy a római levélben olyan csodálatosan rajzolja meg Pál apostol. De Isten mégis az emberért adta a váltásot. Akármilyen furcsán hangzik mégis így kell mondanom: Isten nem önmagáért és önmagának való valaki, hanem Isten én értem van, én értem munkálkodik. Az angyalok sokkal szebbek, jobbak, mint az emberek. Az egész teremtett világ sokkal jobban zengi Isten dicséretét, mint az emberi ajak, még az ilyen nagy ünnepen is, mégis én az ember vagyok Isten szívének központja. Ő az én Istenem!

Mit mond tovább önmagáról Isten ebben az Igében?

3. Jézus Krisztusban megjelent a szeretet Istene!

Azt mondja: Isten szereti az embert. Isten ezt a szeretetet nem rejtette el szívében. Az ember azt gondolná, ha Isten bölcs, akkor nem sokat mutatott volna meg az embernek ebből a szeretetből. Már pedig bölcs az Isten. De ha az ember észreveszi, hogy szereti őt Isten,

megbocsátja bűneit, hogy nélküle üres számára az egész menyország és a hiányzó embert nem pótolja angyalok milliárdja, akkor az ember elszemtelenedik. Bölcsessége azt tanácsolhatta volna Istennek, hogy rejtse el az ember iránti szeretetét. Nem rejtette el. Van úgy, hogy néha elrejtji ugyan szeretetét, de akkor is jót akar nekünk. Nem mutatja meg, mi van szíve mélyén, mennyire akarja boldogságunkat, üdvösségünket. Bölcs pedagógiából nem árulja el önmagát, mert tudja: minél jobban megbizonyítja, hogy a gazdag Isten szegény az ember nélkül, az ember annál nagyobb igényekkel lép fel Istennel szemben és nem érzi kötelezettségét Isten iránt.

Megjelent az Isten szeretete. Karácsony egy nagy leleplezés. Az az Isten, akit néha csak úgy látunk, mint valami hatalmas urat, aki kormányozza az egész világot, vagy, mint nagy elmét, ki bölcsességével mindent jól intéz, vagy, mint szigorú bírót, aki szentségét érvényesíti mindenkivel szemben, az az Isten leleplező pillanatokban megmutatja szeretetét. Az ember karácsony előtt nem gondol arra, hogy mennyi szeretet van emberi szívekben a másik ember iránt, de karácsonykor ez a szeretet lelepleződik. Lehet, nincs az ajándék mögött más, mint egy régi szokás, aminek nem mernek az emberek ellentmondani, de azért minden kicsi karácsonyi ajándék, minden karácsonyfára feltett dísz, édes cukor elárul valamit. Mind arról beszél, hogy szeretnek engem, nem vagyok közömbös számukra, vagy csak egy a millió közül. Valaki vagyok, egy személy, aki felé szív megdobban, kéz kinyúlik. Milyen csodálatos, hogy Isten megjelentette az Ő szeretetét! Kitérta szívét, azt a szívet, melyet annyiszor megtaposott az ember az első bűneset óta, amit komolytalanul, megátalkodott módon kihasználta az ember. Feltárta szívét és megmondta: szeretlek, nagyon szeretlek téged! Megjelent Isten üdvözítő szeretete!

4. Jézus Krisztusban megjelent a megtartó Isten!

Ha most még közelebb megyünk e gondolathoz, azt mondja az apostol: úgy jelent meg Istennek az emberek iránti szeretete, hogy megtartó Istennek bizonyult. Csak kóstolgatni lehet abból a nagyon gazdag karácsonyi tanításból, amit az Ige mond. Megtartó Istenünk van!

Megtartásra annak van szüksége, aki veszedelemben forog. Mi emberek pedig veszedelemben forgunk, előre nem látható, azért ki nem védhető veszedelmek között élünk. Tudjuk, de nem félünk, mert látjuk, hogy a történések mögött Isten van. Mindig Isten teszi azt, ami történik és ha valamit nem tesz, vagy azért nem teszi, mert nincs szükségünk rá, vagy többet ártana, mint amennyit használna, ha megkapnánk. Ő tartja a világot!

Érzed, mit mond az apostol, mikor azt mondja: Megtartó Isten? Azért nem ütközik össze a világmindenség hatalmas pályaudvarán egyik bolygó a másikkal. Ezért volt karácsony is. Isten nemcsak türelmi időt ad az embernek, Isten megtartó Isten! Téged is Ő tartott meg. Sejtetted sincs arról, mennyi életveszedelemből szabadított meg. Sejtetted sincs arról, hogy a koporsótól mikor mentett meg téged, sejtetted sincs arról, mikor lettél volna erkölcsi halott, ha Isten megtartó keze nem őrzött volna meg téged! És ez mind lelepleződött karácsonykor, amikor megjelent nekünk a mi megtartó Istenünknek megtartó kegyelme.

Itt mindjárt világosan meg kell látni, hogy mikor megjelent az Isten megtartó kegyelme, az nem Isten mindenhatóságának volt eredménye. Az is nagy dolog lett volna, ha mindenhatóságát hajlandó volna felhasználni az ember megmentése érdekében, de sokkal több történt.

5. Jézus Krisztusban Isten jósága lelepleződött le.

„De mikor a mi megtartó Istenünknek jóvolta és az emberekhez való szeretete megjelent”. Nagyon sokszor gondolunk arra, hogy Istennek van hatalma, akarata, amivel igazgatja a világot, van módja, hogy gondolatait, terveit végrehajtsa, de hogy Isten jó, ezt külön ki kell jelenteni nekünk, ez nem magától értetődő. Isten jósága más, mint az emberek jósága. Isten jósága egészen más jószág. Nem ártani akar jóságával, nem elkényeztetni akar, de nevelni akar vele. A történések mögött tehát nemcsak Isten mindenható hatalma van, de jósága is. Jól ismerjük azt

a régi szép, kedves énekünket: „mind jó, amit Isten téssen...” Azok a körülmények, melyekben ez az ének megszületett, olyan ember ajkára adták ezt az éneket, aki emberileg mindent elmondhatott volna, csak ezt a legkevésbé: „mind jó, amit Isten téssen.” Egy súlyos beteg, halál előtt álló kántornak a betegágyán zendült meg először fennhangon ez az ének: Mind jó, - nemhogy sok jó – de kivétel nélkül mind jó, amit Isten téssen!

Ezt bizonyította be Isten, mikor karácsonykor Fiát leküldte a földre és nagypénteken feláldozta a kereszten s áldozócsütörtökön újra magához fogadta az atyai hajlékokba. A Fiát sem sajnálta értünk! Mondd testvérem: mit tegyen ennél Isten nagyobb, mint amit karácsonykor elkezdett, nagypénteken befejezett? Mit tegyen ennél nagyobb, hogy az ember elhiggye, hogy Isten jó? Nem általában jó, mint valami bölcséleti jóság, hanem jó énhozzám, mert szeret engem.

Mózes I. könyvében Isten Ábrahámmal kapcsolatban meg akar győződni arról, igazán szereti-e Istent. Az elé a próba elé állítja, hogy egyetlen Fiát fel tudja-e áldozni érette a Mórija-hegyén. Fel tudta áldozni. Isten is fel tudta áldozni Fiát, mikor leküldte e földre. Mondd, mit kívánsz még egyebet, ennél nagyobb, többet Istentől?... Adhatott volna Isten többet nekünk embereknek, mint az Ő egyszülött Fiát?

Minden más ajándék csak egy szavába kerülne. Tárházaink megtelnének gabonával, mezeink bőséggel nyújthatnák mindazt, amire szükségünk van, öltözhetnénk királyi köntösbe, békesség, szeretet, érvényesülés mind mienk volna, de mindez Krisztus nélkül semmi sem volna. Krisztusban ajándékozott meg minket gazdagon az Isten! Az Írás így fejezi ezt ki: „...gazdag lévén, szegénnyé lett érettetek, hogy ti az ő szegénysége által meggazdagodjatok” (2Kor 8,9). Az, hogy legyen bőven terített asztalunk, karácsonyi békességünk, gazdag karácsonyunk, jólétünk, az Istent nem szegényíti meg most sem, sohasem, de mikor egyszülött Fiát megváltóul leküldte, akiből csak egyetlenegy volt, akkor az Atya számára üresen maradt a mennyek országa. A Fiát sem sajnálta, hogy végre elhiggyük, hogy jó az Isten.

Jó az Isten nemcsak akkor, mikor sok mindenféle jóval megajándékoz, hanem akkor is, mikor ebből semmit sem ad, de odaadta érettünk a legdrágábbat, az egyetlen, aki áldozatot jelentett számára, az Ő Fiát, Jézus Krisztust! Azt írja az apostol: „*De mikor ... szeretete megjelent.*” Karácsonykor tehát leleplezte Isten a szívét és megmutatta, hogy szereti az embert. Látszólag ez ugyanaz a gondolat, mert az, hogy jó az Isten, mégsem ugyanaz a kettő. Egészen más az Istennek embertől független jósága és más Istennek az ember felé megmutatott szeretete. Isten szereti az embert, pedig az egész világon az embert szerethetné legkevésbé. E világon minden remekmű. És ezt a remekművet senki és semmi nem rontotta el, csak az ember! Tudatában vagyok-e annak, hogy e világon minden milyen gyönyörű?... És olyan szép, amilyennek csak Isten tudta elképzelni és elgondolni e világot. De ezen a gyönyörű arcon van egy éktelen szeplő. Az, akit Isten a legszebbnek, legjobbnak, legtökéletesebbnek akart teremteni, akiről azt gondolta, hogy meg fogja látni nemcsak a teremtett világnak célját, értelmét, hanem meg fogja benne találni szívének gyönyörűségét is ezen a világon, az ember, – s minden megérdemli e világon Isten szeretetét, csak az ember nem!

6. Jézus Krisztusban Isten jósága irgalommá lett!

„*Nem az igazságnak cselekedeteiből, amelyeket mi cselekedtünk, hanem az ő irgalmasságából tartott meg minket az újjászületésnek fürdője és a Szent Lélek megújítása által.*” Milyen jó, hogy Isten nem igazságos, hanem kegyelmes és fegyelmező igazságát, büntető igazságát, nem az emberrel érezteti, hanem Fiában önmagára vette. Isten az ő szeretetét irgalmában mutatta meg. Azt olvassuk, hogy „*az ő irgalmasságából tartott meg minket.*” Erről a kegyelemről azt írja a 6. versben: „...*kitöltött reánk bőséggel a mi megtartó Jézus Krisztusunk által.*” Hadd húzzam alá ezt a szót: bőséggel. Mert ez a szó azt jelenti, hogy a mi Istenünk nem szűkmarkú Isten és kegyelmét nem túlságos megfontolások alapján adja az embernek, hanem

bőséggel adja: megbocsát nem egyszer, nem kétszer, hanem hétszer hetvenhétszer is! Csodálatos kegyelem! Elfogyhatatlan irgalom! Ezt mutatja meg Isten karácsony ünnepén.

7. Jézus Krisztusban Isten az örökösévé tesz minket!

Most már ugye nem csodálkozol azon, ha ebben az Igében az apostol azt mondja, hogy mindezt azért cselekszi, „*hogy az ő kegyelméből megigazulván, örökösök legyünk az örök élet reménysége szerint.*” Isten örökösévé tett minket. Ez azt jelenti: minden a miénk, mert minden az örökösé! Ezért nem kell az Istennek meghalni. Isten úgy tudja örökségét, egész kincsét, minden vagyonát nekünk adni, hogy neki is megmarad minden és mi is gazdagok leszünk, mint Isten. Neki nem kell önmagától elvenni, hogy az ember gazdaggá legyen. Csodálatos örökség! Ez vár reánk! Itt csak kóstolót kapunk belőle. Ezt sokszor beárnyékolja az ember bűne. Karácsonykor is így történt. Milyen másnak kellett volna lenni a karácsonynak, mint amivé az emberek tették a maguk szívtelenségével, hogy helyet nem adtak Isten egyszülött Fiának! Csak a barmok szorultak összebb. Úgy kellett a földre jönni, mint ahogy egyetlen proletár gyermek sem jött e világra és mégis minket tett örökössé.

Az örökség még nem a mienk, majd egyszer egészen a mienk lesz. Most még csak kóstolót kapunk belőle, de ez a kóstoló olyan, hogy felragyog tőle az arcunk, szívünk elkezd dobogni az örömtől. Milyen nagy dolog, milyen gyönyörű dolog Isten gyermekének lenni és mindig karácsonyban élni!

Ámen.

Imádság:

Örökkévaló Isten, szerető mennyei szent Atyánk! Köszönjük Neked a karácsonyt. Köszönjük mindazt a szeretetet, amely ezen a napon és e napnak környékén az emberek szívéből felénk sugárzik. Áldunk, hogy ebben a rohanó világban, önző és magának élő világban ilyen szent ünnepet adsz, amelyen tanulgatja az ember, hogy milyen vagy, mennyire tele van szíved szeretettel irántunk, kezed ajándékkal felénk. Köszönjük főképpen azt a szent példát, amit karácsonykor adtál, hogy úgy szeretted ezt a világot, hogy egyszülött Fiadat adtad, hogy senki, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökélete legyen. Kérünk: taníts minket a karácsonyi jászol bölcsője mellett jobban szeretni egymást, egymást jobban testvérnek látni, egy családként együtt hordozni az örömeiket éppen úgy, mint a bánatot. Urunk, ne engedd, hogy a mi bűnös kezünkön tönkre menjen karácsony hangulata és lehulljon róla minden szép dísz s maradjon csak fenyőfa, üres, és csupasz s mellette szétszórt, tönkretett ajándékok. Könyörgünk Urunk, hadd tudjuk jobban megmutatni karácsony után, hogy nekünk nem hiába volt karácsonyunk, tanultunk Tőled áldozni és szeretni.

Ámen.

Oltár előtti imádság:

Örökkévaló Isten, mennyei szent Atyánk! Áldunk Téged a karácsonyi békességért. Azért a békességért, amit meghirdettél a szent ünnepen, de amiből olyan keveset váltottunk valóra mi emberek. Könyörgünk ezért a békességért. Add meg ezt minden nyugtalan szívnek, minden bánatos léleknek, minden magát elhagyottnak érző embernek! Teremts békességet Urunk a nemzetek között, hadd halkuljon el minden fegyver és énekszó dicsérjen Téged minden ember által!

Könyörgünk Urunk e világ békességéért és benne a mi szívünk békességéért. Hadd legyen ez addig is a mienk, míg odafenn majd színről-színre láthatunk Téged, békesség Fejedelme, Urunk Jézus Krisztusunk!

Ámen.